Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan Nr 3 2022

Tina predikar om människans villkor

Tina Wilhelmsson Foto: Maria Marre Gustafsson

Tina Wilhelmsson har predikat hela livet, vare sig hon varit Sidaanställd i Uganda eller, som de senaste 15 åren, sångerska och textskrivare.

Nu har hon landat i teologistudier, och ser fram emot att få predika från predikstolen i en kyrka. Och vill skapa en diskussion om Svenska kyrkan.

Sid 3

KviSks fokus 2022: Skapa delaktighet...

Tydliggjort fokus

Lägg märke till de tre punkterna i banderollen ovan. Årsmötet beslutade fördjupa KviSks fokus från den kortare formuleringen *Skapa delaktighet* som gäller för i år.

Nästa år, 2023, fortsätter formuleringen så här: ...genom att tydliggöra Kvinnor i Svenska kyrkans mål i alla delar av Svenska kyrkans organisation och ta tillvara resultatet från projektet *Jämställdhet – hållbart ledarskap 2017-2021.*

Men hur ska det gå till? Ordförandens krönika sid 2

Följer inte konventionen

Utvecklingen i Sverige står still eller går åt fel håll i flera avseenden när det gäller hur stater som ratificerat Kvinnokonventionen, inklusive Sverige, följer konventionen. Det visar Sveriges kvinnoorganisationers skuggrapport.

Sid 2

Mer i detta nummer:

Thomas Kennedy kom äntligen	Sid 4
Studiecirkel till Alsike kloster	Sid 4
Resa till utgrävd kyrkoruin	Sid 4

Om ord och handling

”Skapa delaktighet genom att tydliggöra Kvinnor i Svenska kyrkans mål i alla delar av Svenska kyrkans organisation och ta tillvara resultatet från projektet *Jämställdhet – hållbart ledarskap 2017-2021.*”

Detta är det fokus som årsmötet i maj fastställde för vårt kommande verksamhetsår, alltså 2023. Det är en utveckling av den kortare formuleringen *Skapa delaktighet* som gäller för 2022, och som bland annat har sin grund i att vi uppmärksammat situationen för de ideella medarbetarna i kyrkan, till stor del kvinnor.

Tre steg

De/vi vill inte bara fixa kaffe utan representerar många olika kompetenser som kunde tas tillvara mer än idag, till glädje och nytta både för kyrkan och dem/oss själva. Det handlar förstås också om att vara uppmärksam på hur det står till med delaktigheten i vår egen krets.

Vad menar vi då med den nya formuleringen? Jag ser tre steg. Det första handlar om *Kvinnor i Svenska kyrkans mål.* De är enligt våra stadgar att

- uttrycka kristen tro utifrån kvinnors erfarenheter,
- främja kvinnors utveckling av identitet och självkänsla,
- stödja och stimulera kvinnors insatser i kyrka och samhälle,
- verka för att kvinnor utgör hälften i alla beslutande organ och i ledande befattningar,
- i solidaritet med utsatta kvinnor i Sverige och hela världen stödja kampen för makt och upprättelse,
- i kritisk solidaritet med kyrkans tradition forma ett teologiskt och ekologiskt tänkande i medvetenhet om hur allt i skapelsen hör samman i en ömtålig balans.

Klart som kristall. Frågor på det?

Samtala, lyssna, påverka

Steg två är *i alla delar av Svenska kyrkans organisation*. Från församlingsråden till kyrkomötet. Hur? Som kvinnor alltid gjort. Gå ihop, samtala, lyssna, påverka. Om och om igen.

Steg tre är ”att ta tillvara resultatet av projektet *Jämställdhet – hållbart ledarskap*”. Projektets arbetsgrupp gör nu en utvärdering – vad har projektet åstadkommit, vad tar vi med oss framåt i KviSk? I våras skickade arbetsgruppen ut en kort enkät, som möjligen kom när det fanns mycket annat att göra så det blev inte så många svar. Nu görs ett nytt försök, och när ordföranden och kontaktpersoner i stiftsgrupperna möts vid Höstglöd 1 – 2 oktober i Södertälje kommer vi bland annat att diskutera vad som kommit fram i enkäten och hur vi går vidare. Då kan vi börja ta tillvara projektets resultat i arbetet med mål och fokus.

Nytt projekt inleds

Samtidigt inleds det nya KviSk-projektet *Fred på jorden – fred med jorden*, som vi kom överens om på årsmötet i maj.

Formulera är en sak, förverkliga är en annan. Vi ska nog klara av det också, tillsammans och i delaktighet!

I tro och förtröstan

Bulle Davidsson
Ordförande i KviSk

Krönika

Kvinnors och flickors utsatthet ökar

Kvinnor i Svenska kyrkan är sedan flera år medlem i Sveriges kvinnolobby. Årsmötet 2022 beslöt att byta namn till *Sveriges kvinnoorganisationer,* för att tydliggöra att det är en paraplyorganisation där kvinnoorganisationer samverkar.

Verksamheten utgår från FNs kvinnokonvention och Sveriges jämställdhetspolitiska mål.

FNs kvinnokommitté granskar regelbundet hur stater som ratificerat Kvinnokonventionen, inklusive Sverige, följer konventionen. Inför granskningen redovisar regeringar vad de gjort. Sveriges kvinnoorganisationer koordinerar kvinnoorganisationers arbete med att inför varje granskning skriva en skuggrapport om Sverige. Rapporten från 2021 visar att utvecklingen i Sverige står still eller går åt fel håll i flera avseenden.

Lågutbildade kvinnors livslängd sjunker, inkomstskillnader mellan kvinnor och män är lika stora som för 25 år sedan, kvinnors och flickors utsatthet för sexuella trakasserier och övergrepp ökar.

Rapporten ger förslag om hur utvecklingen kan vändas, kvinnors villkor förbättras och jämställdheten öka.

Hanna Stenström
KviSks representant
i Sveriges kvinnoorganisationer

Rapporten finns att läsa på https://sverigeskvinnoorganisationer.se/kvinnor-i-sverige-2021/

Granskat

Diakon som chef

Ett nätverk för främjande av diakonalt ledarskap finns på Facebook och ordnar även två rikskonferenser om året.

Nätverket arbetar för att stärka diakonen som ledare och främja det diakonala ledarskapet i Svenska kyrkan. Det riktar sig till vigda diakoner i Svenska kyrkan som har haft eller innehar en diakonal ledarskapsfunktion och för diakoner som har intresse av påverkansarbete och ledarskapsfrågor.

Nätverkets vill bland annat öka antalet diakoner i ledarfunktioner i Svenska kyrkan, strategiskt utgöra stöd till diakoner i ledande funktioner och revidera vigningslöftena. Det vill också öka representationen av diakoner i Kyrkomötet och Kyrkostyrelsen.

Kvinnoglöd nr 3/2022 Årgång 11. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och ges ut 4 ggr/år, även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.
Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 4 november 2022
Ansvarig utgivare: Bulle Davidsson. *Redaktör:* Elisabeth Enger. *Redaktionsråd:* Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp, Berit Larsson, Härnösands stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp
Redaktionens adress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 92 Åmål. Du kan även mejla till eenger.hagen@gmail.com

Lyssna på Tinas sånger!

Att följa sin kallelse betyder inte självklart att livsvägen är klar och rak. För Tina Wilhelmsson har vägen gått från avhoppade teologistudier, över en pol mag med påföljande Sida-uppdrag i Uganda, och RFSU-kampanjande i Sverige; och så en 15-årig viskarriär. Tills pandemin satte tillfälligt stopp för sången och sångskrivandet, och Tina övergick till teologistudier på heltid.

Nu ska hon bli präst.

– En får lägga bort sina föreställningar om ”hur en präst ska vara”. Jag tänker, att har Gud kallat mig, får Gud skylla sig själv!

Tina Wilhelmsson följer i själva verket en krokig röd tråd

Som ung Västeråstjej var Tina mycket engagerad i kyrkan, med en självklar barnatro. Under teologistudierna i Lund krockade hennes naiva gudstro med livet i studentkorridoren. Då la hon om till politiska studier och tog en magisterexamen. Tog uppdrag för Sida i Uganda, och började senare jobba hos RFSU med både nationella och internationella frågor, och även som rådgivare i ett europeiskt nätverk för ungdomars sexuella rättigheter.

För 15 år sedan behövde hon något annat. Studerade på visskolan i Västervik. Hon skrev egna texter och började sjunga istället för att föreläsa, sökte sig till nya arenor, som företagstillställningar, konferenser. Tina samarbetar nu också med olika kompositörer som tonsätter hennes texter.

Sånger om människors verklighet

Stipendier från bland annat STIM, Västerås stad och region Västernorrland (hon bor numera i Ånge) möjliggjorde hennes projekt *Visa verkligheten*. Där hon intervjuar människor och skriver sånger om deras verklighet. Bland annat utifrån samtal med fyra kvinnor på verkstadsgolvet, representerande var sitt efterkrigsdecennium. Nu fortsätter

– Jag predikar var jag än befinner mig, säger Tina. Foto:Tina Wilhelmsson

hon projektet med HBTQ-personer.

– Det är spännande! Jag var trött på att skriva om mig själv, jag var arg och frustrerad hela tiden. Nu började jag lyssna på andra, säger Tina.

Nu kan du sluta läsa för en stund. Gå in på Youtube och lyssna på Tinas sånger, feministisk visprogg på sin höjdpunkt.

Jag vill tacka Ikea. Om kvinnor som inte fått vara med i våra historieböcker i skolan.

Det måste bara funka. Det måste bara gå. Om Wendela, Sveriges första kvinnliga elsvetsare. *Det flyger flisor*. Om Olga, graverare på Asea. *Vid Mimerporten väntar Gabriella*. Om Ingeborg, linderska på Asea.

Det som skavt försvann

Så kom pandemin och alla spelningar avbokades. Tina kände att det var sista chansen att läsa teologin färdig. Och det där som länge hade skavt och gnagt inom henne försvann när hon äntligen började läsa till präst i Umeå.

– Jag minns med värme min naiva barnatro, men som vuxen kan jag se på det jag läser på ett annat sätt, säger hon.

Hennes yrkesliv kan vid en ytlig betraktelse följa en krokig bana. Men följer i själva verket en tydlig röd tråd.

– Jag predikar var jag än befinner mig, säger Tina.

Tina har alltid varit engagerad i sexuella rättigheter. I Uganda och även i sitt jobb hos RFSU ”predikade” hon om sexuella rättigheter som aborter, rätten till utbildning, förebyggande arbete mot hiv, med mera.

– Och sångerna är ju också predikningar. Jag såg att många i Västernorrlands regionfullmäktige började gråta när jag sjöng en berättelse om en transperson. Kultur är en jättestark bärare av kunskap!

Tina vill skapa en diskussion om förtryckande strukturer inom Svenska kyrkan. Hon utvecklar detta i uppsatsen *Kvinnor i Svenska kyrkan – om att få en kallelse till en patriarkal struktur.*

MeToo-rapporten #vardeljus satte fokus på problemet med sexuella trakasserier. Tina drar slutsatsen att man måste anta ett brett intersektionellt perspektiv och använda queerteologi. Så kan en diskussion skapas som inkluderar hela det allmänna prästadömet, oavsett kön.

– Det är förtrycket som måste synliggöras, inte förtryckaren eller de förtryckta. En ökad medvetenhet kan hjälpa kyrkan att sträva efter att alla ska behandlas lika. Ska vi acceptera att det är farligt för en kvinna att gå ensam till arkivet, eller ska vi diskutera varför det är så?

Nu ser Tina Wilhelmsson fram emot och hoppas på en prästvigning 2025 i Härnösands domkyrka.

– Sen får vi se. Det var härligt att vara ung och arg. Nu några år över 40 är jag inte lika arg. Men envis.

Elisabeth Enger

Uppsatsen kan du läsa på https://tinawilhelmsson.se/nyheter/

Thomas Kennedy tackar alla!

Så kom äntligen prästen Rev Dr Thomas Kennedy från Indien till KviSk i Linköping. Det blev ett givande samtal då stiftsgruppen fick veta mer om både kastsystemet som lever kvar trots lagstiftning, våldtäkter mot flickor och svårigheter att få bygga kristna kyrkor. Regeringen strävar efter att utplåna alla minoritetsgrupper, och vill att alla ska ha samma religion och kultur.

Uppmuntrande är dock att höra att många kvinnor som har genomgått sömnadskurs genom Mother Sally

Rev Dr Thomas Kennedy från Tamil Nadu i Indien fick inte visum för att medverka vid Våreld, men i augusti kom han så äntligen. Foto: Sally Stehager

Besök

Sewing Academy, och fått certifikat, får möjlighet att köpa sig symaskin till reducerat pris. Det är en väg att bli sin egen och att få en liten inkomst. 214 kvinnor har gått igenom sömnadskurs och fått certifikat. 115 kvinnor har öppnat egen sybutik i sitt hem sedan 2016, då Thomas startade dessa kurser i församlingshem i sina olika kyrkor.

Thomas hälsar till alla medlemmar i KviSk och tackar för de bidrag han har fått för detta ändamål. Hans hjärta brinner för kvinnorna, för de fattiga, de leprasjuka och queer people.

Sally Stehager
Ordf i KviSk Linköpings stift

Fred med och på jorden

Fred med jorden heter Flory Gates stiftelse från 1982. Den delar ut stipendier till kvinnor som arbetar ekologiskt med jordbruk eller handelsträdgård. Florence, född Keller, engagerade sig även i fredsarbete.

Hon växte upp i högreståndsmiljö i en familj som umgicks med Gustav V. Men själv studerade hon konst och jordbruk, blev gravör och formgivare på Orrefors. Hon var en av Elin Wägners nära vänner. På Florys bondgård Rösås hade Elin två egna rum, där hon också slutade sina dagar. Flory tog sedan inititativ till Elin Wägnersällskapet. En intressant kvinna!

www.skbl.se/sv/artikel/FloryGate, Svenskt kvinnobiografiskt lexikon. Artikel av Irene Andersson

Klimatcirkelns avslut på Alsike kloster

Studiecirkeldeltagarna med Syster Karin på trappan till klostret.

Föreningen Kvinnor i Svenska kyrkan, KviSk, i Borlänge har avslutat vårterminens studiecirkel med besök i Alsike kloster. Det var värdefullt att få veta hur nunnor i en evangelisk-luthersk klostergemenskap ser på klimatkrisen.

Cirkeln har samtalat vid sex sammankomster om innehållet i boken *Ett biskopsbrev om klimatet* skriven av biskoparna i Svenska kyrkan. Cirkeldeltagarna kompletterade boken med en tidningsartikel, skriven av Naomi Klein. Och instämde i biskoparnas åsikt att klimatkrisen är en fråga om rättvisa och rättfärdighet och uppmaning ”Låt din oro bli till politisk handling”.

– Människa och natur hör ihop, därför har alla kloster en klosterträdgård, påpekade Syster Karin, som tog emot.

– Vi måste konsumera mindre, löd ett av hennes råd för att råda bot på klimatkrisen.

Som student stod hon mellan att studera på Kungliga tekniska högskolan eller Musikaliska akademien. Hon valde musikalisk utbildning. Hamnade senare vid att gå prövotid som nunna. Hamnade i Alsike kloster. Känt för flyktinghjälp och hyllat som en i raden ”Svenska hjältar”.

Ett påbörjat projekt handlar om att utöka Alsike kloster med byggnationen Alsike klosterby. Pengainsamling pågår. KviSk:s studiecirkel bidrog med en frivillig kollekt och biskop Mikael Mogrens bok *Ge inte upp*.

– Det är vårt motto, påpekade Syster Karin och tog gästerna till kapellet och Alsike kyrka före hemfärd. En minnesvärd dag, bedyrade resenärerna.

Ingegerd Hellberg, KviSk Borlänge

Besök vid kyrkoruin och källa

Medlemmar i Karlstads stifts KviSk-nätverk träffades en majdag i Edsleskog i norra Dalsland. Vid de arkeologiska utgrävningarna 2019 upptäcktes dåtida Sveriges troligen första tegelkyrka, byggd sent 1100-tal, stor som en katedral. Redan före det stora kyrkbygget hade folk vallfärdat till den heliga källan som sprang upp där pästen Nils mördats. Man hittade även en kristen grav som daterats till sent 1000- eller tidigt 1100-tal.

Bibi Aspman-Nilsson visar S:t Nicolai källa. Foto: Maria Hallén

Elisabeth Enger
Karlstads stiftsgrupp

Har du glömt betala?

Det är viktigt för KviSk:s verksamhet att du betalar din medlemsavgift!

Sätt in årsavgiften 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress, födelseår och eventuell e-postadress.

Du kan även swisha medlemsavgiften till KviSk. Mejla då dina personuppgifter till Elisabeth Nilsson, kassor@kvinnorisvenskakyrkan.se

Swishnumret är: 123 691 859 3